

NOVĚ ZVOLENÝ PREZIDENT AGRÁRNÍ KOMORY ČR MIROSLAV TOMAN:

Struktura zemědělství se musí změnit

Nový prezident Agrární komory ČR Miroslav Toman neměl na nedávném celorepublikovém sněmu členů této nevládní profesní organizace v Olomouci při volbách soupeře, ale vlastně ani odpůrce. Přízeň zemědělců si získal jednak svým nedávným zhruba půlročním působením na postu ministra zemědělství v Rusnokově vládě, jednak svou dřívější činností.

Co vidí jako nejdůležitější úkoly ve své nové pozici? V čem především by se české zemědělství a potravinářství měly změnit, aby dobře plnily své poslání a dokázaly držet krok s konkurencí?

Nyní je před námi zásadní a unikátní období, v němž jde o budoucnost českého zemědělství a potravinářství

■ **Když jste v polovině ledna opouštěl kabinet ministra zemědělství, s jakými pocity jste za sebou zavřel dveře kanceláře?**

Odcházel jsem s čistým svědomím, že odevzdávám úřad s obálkou, v níž je dobře nastavena agrární ekonomika tohoto státu pro řadu příštích let, konkrétně do roku 2020. Týká se to nové společné zemědělské politiky EU (SZP) a postavení ČR v jejím rámci.

■ **Můžete být konkrétní a uvést alespoň jeden příklad toho, co se zlepšilo?**

Těch příkladů je řada, ale uvedu tedy alespoň jeden. Evropská legislativa nově umožňuje navýšit objem zvláštní podpory maximálně na 6,5 procenta vnitrostátního stropu pro přímé platby, přičemž v roce 2013 byla tato podpora na úrovni 3,5 procenta. Díky tomu získali letos chovatelé přežvýkavců spolu s pěstiteli chmele a brambor na výrobu škrobu přibližně 57 milionů eur, zatímco v loňském roce to bylo necelých 32 milionů eur.

Pevně věřím, že současné vedení ministerstva bude v tomto nastoupeném trendu pokračovat, protože stěžejní je podpora těch sektorů, které mají reálnou přidanou hodnotu a generují nová pracovní místa nejen v samotném ze-

mědělství, ale i v navazujících odvětvích zpracovatelského průmyslu.

Nyní je před námi zásadní a unikátní období, v němž jde o budoucnost českého zemědělství a potravinářství. Je třeba rozhodnout o efektivním rozdělení částky více než 250 miliard Kč.

■ **Tato suma peněz je určena tuzemskému agrárnímu sektoru z bruselské pokladny?**

Ano, je tomu tak. Nová společná zemědělská politika EU nám jako členskému státu dává mnohem větší flexibilitu při řešení problémů i při dělbě finančních prostředků než doposud a zároveň umožňuje lepší zacílení na citlivé sektory. Ale pozor, podmínkou je umět tyto prostředky čerpat a využít. Nic nepřichází jen tak, zvláště když jde o takovou sumu peněz.

■ **Jak je možné tohle z pozice prezidenta agrární a potravinářské komory ovlivnit?**

Především by bylo neobhajitelné, kdybychom plynuli financemi tam, kde to není potřeba, a nezaměřili se naopak na účelovou strukturální nápravu českého zemědělství. Ta spočívá především v rozvoji odvětví s reálnou přidanou hodnotou a konkurenčním potenciálem, kde lze zároveň

vytvořit řadu nových pracovních míst.

Tento potenciál vidím například v živočišné výrobě nebo v sektoru pěstování ovoce a zeleniny. Je jasné, že pokud nebude posílena základní prosperita zemědělské prvovýroby a zdravý vývoj sektoru jako celku, pak můžeme jen obtížně uvažovat o efektivním a udržitelném poskytování dalších mimoprodukčních funkcí, které společnost po zemědělství žádá.

■ **Členy agrární komory**

jsou jak velké zemědělské firmy, tak i samostatné hospodářící rolníci. Kde je podle vás největší potenciál dalšího rozvoje oboru?

Především poprosím, přestaňte už konečně naše zemědělské podniky dělit na velké, střední a malé.

chovají téměř 90 procent skotu a přes 90 procent prasat a drůbeže. Přitom právě velké zemědělské podniky jsou nositeli inovací a nových technologií, stejně tak jsou i zdrojem pracovních míst v regionech. Na to bychom při veškerém plánování zemědělské politiky rozhodně neměli zapomenout.

■ **Zmínil jste inovace a nové technologie, to dnes není zrovna levná záležitost. Dá se i v jejich případě uvažovat o spolufinancování z prostředků EU?**

Podle mého názoru by bylo potřeba rezervovat okolo 30 % peněz v rámci Programu rozvoje venkova (PRV) pro investiční

jižstující růst konkurenceschopnosti a rozvoj venkova).

■ **Mluvíte o možnosti přesunu finančních prostředků mezi jednotlivými takzvanými pilíři SZP. Jsou dané i nějaké termíny, dokdy je možné tento kalkul proměnit ve skutečnost?**

Možnost převodu části prostředků z I. do II. pilíře je ohraničena termínem do 1. srpna 2014. Je možné přesunout až 15 procent, aktuální úvahy v ČR se pohybují kolem 4 až 6 procent s předpokladem, že takto převedené prostředky budou využity pro investice v zemědělských a potravinářských podnicích nebo pro zlepšení podmínek chovu hospodářských zvířat. Právě tato podpora welfare je jedním z mála způsobů, jak je možné podpořit chovatele prasat a drůbeže, čehož také naši konkurenti v zemích bývalé EU 15 intenzivně využívají.

■ **Zatím jsme se bavili o tématech, která zajímají především zemědělce. Jste ale i prezidentem Potravinářské komory ČR. Z této pozice jste se v minulosti často kriticky vyjadřoval k postupům obchodních řetězců vůči vašim členům jakožto jejich dodavatelům.**

Změnil se v něčem váš náhled?

Bohužel

Jsou to přece jedni zemědělci, kteří hospodaří na zemědělské půdě, ve stejné republice. A jestliže v televizi slyším, jak je potřeba změnit strukturu zemědělské výroby z pohledu velikosti podniků, tak mne z toho jímá hrůza.

Ať už se to někomu líbí, nebo ne, je nezvratným faktem, že 75 procent výměry zemědělské půdy u nás obhospodařují podniky velikostní skupiny nad 500 hektarů. V drtivé většině jsou to podniky právnických osob, které zároveň

opatření, která se týkají produktových a technologických inovací v zemědělských a potravinářských podnicích. Z pohledu pokrytí těchto požadavků je pak nezbytné využít možnosti navýšení spolufinancování na úroveň 25 % a rovněž se zamyslet nad možností převodu prostředků z I. do II. pilíře podpor (I. pilíř SZP EU do roku 2020 se vztahuje na přímé platby a tržní opatření k zajištění základního ročního příjmu zemědělců, zatímco podpory ve II. pilíři se zaměřují na opatření za-

ne. A slůvko bohužel je míněno i jako povzdechnutí směrem k potravinářům, ale i ke spotřebitelům. Nadále jsem toho názoru, že jsou to řetězce, které se svým někdy až neomaleným chováním podílejí na růstu cen potravin. V některých případech jsou to až nehorázné marže. A jsou tu i bonusy řetězců z fakturovaných částek, které se podle mých informací pohybují mezi 39 až 69 procenty. To je pro řadu potravinářských firem neúnosné. Jeví se mi to tak, jako by původní účinek zákona o vý-

znamné tržní síle trochu pominul. I řada nových politiků se k němu staví, optimisticky řečeno, velmi vlažně. Jak jinak si mohou vykládat fakt, že ministerstvo průmyslu a obchodu novelu tohoto zákona stáhlo z jednání vlády?

Zkušenosti z potravinářského průmyslu i z dodavatelsko-odběratelských vztahů, ale i statistiky o vývoji dovozu některých komodit mne utvrzují v tom, že pokud tu nebude na řetězce v pravém slova smyslu bič, pak čeští zemědělci a potravináři budou vždy silně poškozováni. Nabízejí přitom kvalitní české potraviny, které se však částečně z tohoto důvodu stále obtížně dostávají ke spotřebitelům.

■ **Zdá se, že i český spotřebitel už více slyší na kvalitu. Tu české potraviny nesporně mají a přísné tuzemské kontrolní orgány ji i garantují. Agrární i potravinářská komora již řadu let různými způsoby podporují české značky potravin. Budete v tom pokračovat?**

Podpora kvalitních domácích potravin je jednou z našich priorit. Mám ovšem na mysli nikoliv různé obskurní značky, které udělují různá sdružení a skupiny bez stanovení jasných podmínek a pravidel. Podporujeme značky, jako je Klasa, Regionální potravina, Český výrobek – garantováno PK ČR. Dále značku Bio – produkt ekologického zemědělství a rovněž tři evropské značky kvality. Jde o značky chráněné zeměpisným označením původu, dále chráněné označení původu nebo o zaručenou tradiční specialitu.

■ **Zaslechla jsem i názor, že značka Klasa je už zastaralá a přežitá...**

S tím zásadně nesouhlasím. Značku Klasa zná podle průzkumů 90 procent spotřebitelů, ne všichni ale výrobky takto označené upřednostňují. Proto je i nadále třeba intenzivně propagovat přínos této značky a zdůrazňovat kvalitu takto označených výrobků. Obdobně platí také o Regionální potravine. Je sice výborné pořádat různé informační kampaně, ale pokud spotřebitelé nevědí, kde si tyto výrobky také běžně mohou zakoupit, míjí se celá kampaň účinkem. V propagaci těchto českých vynikajících potravin budeme určitě nadále pokračovat.

Po chuti poznáš vítěze aneb Kam za regionálními dobrotami

Už osmým rokem pořádají krajské agrární komory v jednotlivých krajích soutěže o nejlepší místní či regionální potraviny. Jde o již velmi dobře známou a zavedenou soutěž s označením Regionální potravina, kterou před více než třemi roky začalo finančně i jinak podporovat rovněž ministerstvo zemědělství.

Agrární komora ČR se snaží upoutat pozornost veřejnosti prostřednictvím médií, která zve s takřka železnou pravidelností na tiskové konference, na nichž představuje vždy několik firem, které v této soutěži uspěly a jejichž výrobky se pyšní značkou a logem Regionální potravina.

Obchodní řetězec Billa spolupracuje s Agrární komorou ČR v posledních třech letech inspirovala ke zřízení speciálních koutků s českými biopotraviny. Na ně chce Billa nyní navázat

i takzvanými Regio koutky. Zcela cíleně tak hodlá nabízet spotřebitelům na viditelném místě a s upoutávkou české regionální dobroty.

Dalším chvályhodným počinem je prezentace dobrot pyšnicích se logem Regionální potravina od malých a středních potravinářských producentů či rodinných farem na farmářských trzích. Ani obchodní řetězce na jedné straně, ani městské tržnice na straně druhé by tak do budoucna neměly klást překážky široké nabídce krajových specialit.

Agrární komora před nedávnem na jedné ze svých tiskových konferencí představila hned tři firmy, které si pozornost veřejnosti nesporně zaslouží.

Začneme skupinou INTER-LACTO, která svými třemi mlékárnami patří mezi největší zpracovatele mléka v České republice.

Spousty uzenářských dobrot mohou nabídnout i manželé Steinhauserovi z brněnské rodinné firmy Steinex.

Její roční zpracovatelská kapacita činí téměř 300 milionů litrů.

Do rodiny tří mlékáren patří mlékárna Moravia Lacto Jihlava, která vyrábí řadu specialit. Z nich jsou nositeli značky Regionální potravina mimo jiné tvrdé a polotvrdé sýry, jako je Montana – sýr ementálského typu, Horácký sýr a Farmářský polotvrdý sýr s oky. Mlékárna vyrábí rovněž řadu ochucených polotvrdých sýrů Excelent a též speciální tavené salámové sýry Excelent.

Mlékárna Bohemilk z Opočna se zaměřuje mimo jiné na výrobky na bázi kondenzovaného mléka a na sušené mléčné výrobky. Ve třetí mlékárně Olešnice se v dodávkách pro vnitřní trh specializují na tvarohové speciality, ochucené bílé sýry, pивní sýr a Imperiál.

Novinářům se představila také rodinná firma Steinex z Brna. Je-

jí majitel Jaromír Steinhauser ctí názor, že dobré uzeniny patří tradičně na prostřený český stůl, stejně jako například český rohlík nebo pivo. Steinex usiluje o to, aby tradiční česká chuť zůstala v uzeninách zachována. Proto do svých výrobků používá co nejméně různých přísad či dochucovaadel. Párky jsou nefalšované a bez strouhanky, sóji, mají povytivý základ. Pro děti Steinex vyrábí dokonce speciální párky bez éček.

Do třetice mohli zájemci z řad novinářů ochutnat pečivo a chleba ze Cvrčovic. Tato rodinná pekárna už je ve Středočeském kraji pojmem a o její výrobku – kváskový chléb – je mezi spotřebiteli velký zájem.

Stránku připravila Eugenie Línková

Partnerem stránky
je Agrární komora ČR

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky